สอนลูกอย่างไรให้รักการอ่าน ?

ปัจจุบัน .. มีผลสำรวจพบว่าเด็กไทยมีอัตราการอ่านหนังสือลดลง เนื่องจากการเข้ามาของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ อาทิ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และเกมออนไลน์ สื่อเหล่านี้แม้จะมีประโยชน์ในด้านการสื่อสาร แต่ไม่อาจทดแทนการอ่านหนังสือ ซึ่งเป็นสื่อที่จะทำให้สามารถพัฒนาทักษะของกระบวนการคิด จินตนาการ และการวิเคราะห์ได้ดีที่สุด ยังไม่สายเกินไปที่พ่อแม่จะหันมาให้ความสนใจกับการสอนลูกให้รักการอ่าน ดังวิธีต่อไปนี้ " **ถ้าลูกๆของคุณรักการอ่านอยู่แล้ว การสอนให้เขารักการอ่านก็คงจะไม่เป็นเรื่องยาก** " คุณควรสร้างความรู้สึกดีกับการอ่านให้ลูกตั้งแต่เล็กๆ ทุกครั้งที่คุณอ่านให้เขาฟัง คุณได้สร้างความรู้สึกผูกพัน ระหว่างลูกและคุณ แม้ว่าเด็กจะโตขึ้น และเลือกที่จะเล่นของเล่นต่างๆ ได้ ก็ควรมีหนังสือชนิดที่มีความทนทาน แม้สุดท้ายหนังสือจะพังไป แต่ก็จะทำให้เขาได้เชื่อมโยงความรู้กับความสนุกเข้าด้วยกัน อย่าเพิ่งเบื่อ...เมื่อลูกขอร้องให้คุณอ่านให้ฟังซ้ำแล้วซ้ำเล่า นี่เป็นวิธีการเรียนการอ่านของเด็กซึ่งจะช่วยให้เรื่องพัฒนาการการอ่านของเขา และเป็นสัญญาณที่ดีที่บ่งบอกว่าเขาเริ่มรู้สึกดีดีกับโลกของหนังสือแล้ว

แต่อย่างไรก็ตาม! คุณไม่ควรฝืนหรือบังคับให้เขาอ่านในเวลาที่เขาไม่รู้สึกอยากอ่าน เพราะเราต้องการสร้างประสบการณ์และปลูกฝังความรู้สึกดีๆ กับการอ่านหนังสือ ให้เขามากกว่า

๑. สร้างบรรยากาศในการอ่าน

จัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการอ่านหนังสือ " จัดมุมหนังสือ " ในบ้านให้ลูกได้เรียนรู้ว่า เมื่อใดก็ตามที่เขาต้องการหนังสือจะมาหยิบจากมุมนี้และนำหนังสือออกมาอ่านได้อย่างสะดวกด้วยตัวเอง คุณอาจสร้างมุมอ่านหนังสือที่มีบรรยากาศดี ไม่จำเป็นต้องเป็นมุมห้องจริงๆ อาจเลือกบริเวณที่มีเก้าอี้นั่งโซฟาสบาย ๆ แสงสว่างพอเหมาะ หรือเก้าอี้โยก หรือมุมสบายๆ ในสวนสวยๆ สร้างเป็นมุมพิเศษสำหรับเขา อาจจะให้เขาเลือกเก้าอี้สำหรับการอ่านของเขาเอง ให้เขาได้มีส่วนช่วยคิดและตกแต่งมุมพิเศษของเขาบ้าง

๒. สร้างช่วงเวลาแห่งการอ่านของครอบครัว

คุณพ่อคุณแม่อาจกำหนดเวลาที่พ่อแม่ลูกจะได้อ่านหนังสือร่วมกัน อาจเป็นช่วงหลังอาหารมื้อค่ำหรือก่อนนอน สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่พ่อแม่ต้องตระหนักคือ "เวลา" ในการอ่าน การอ่านหนังสือให้ลูกฟัง ต้องเป็นระยะเวลาที่ไม่นานเกินไป จนลูกเบื่อหรือสั้นเกินไป เด็กแต่ละคนจะมีระยะเวลาให้ความสนใจกับการอ่านแตกต่างกันซึ่งพ่อแม่ต้องคอยสังเกตท่าที ในช่วงแรกหากลูกมีความสนใจกับหนังสือสั้นมาก ก็ค่อยๆ เพิ่มเวลาในการอ่านครั้งละ ๓ - ๕ นาที

๓. สร้างแรงจูงใจในการอ่าน

เด็กๆ จะสนใจเรื่องราวในหนังสือได้ขึ้นอยู่กับวิธีการของพ่อแม่ วิธีที่ง่ายที่สุดคือ การที่พ่อแม่อ่านออกเสียงดังๆ เพื่อเรียกร้องความสนใจของลูก หรือชักชวนลูกให้มาเปิดหนังสืออ่านร่วมกัน หรือหากลูกยังไม่สนใจให้หากิจกรรมอื่นๆ มาประกอบ เช่น อ่านไปร้องเพลงไป เป็นต้น

๔. การเลือกหนังสือ

ควรเลือกหนังสือที่มีเนื้อเรื่องสนุกสนานรูปภาพประกอบสวยงาม มีสีสันสดใส และควรเลือกหนังสือให้เหมาะกับวัยของลูก ซึ่งโดยปกติหนังสือสำหรับเด็กโดยทั่วไปจะบอกรายละเอียดเกี่ยวกับช่วงวัยที่เหมาะสมของการอ่านหนังสือนั้นๆ

๕. ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านอย่างจริงจัง

การที่ลูกจะมีนิสัยรักการอ่านนั้น พ่อแม่ต้องปลูกฝังให้ลูกเห็นความสำคัญของหนังสือตั้งแต่ยังเล็ก หนังสือนิทานเป็นสื่อที่ดีที่สุดสำหรับเด็กเล็กที่พ่อแม่จะใช้เป็นเครื่องมือในการปลูกฝังการอ่าน ในวัยที่เด็กยังอ่านหนังสือไม่ออก พ่อแม่ควรอ่านหนังสือให้ฟังอย่างสม่ำเสมอหลังจากเมื่อเด็กเข้าสู่วัยเรียนและเริ่มหัดอ่านได้ ให้เด็กๆ ได้มีส่วนร่วมในการอ่านร่วมกับพ่อแม่ พ่อแม่อาจใช้วิธีอ่านต่อนเริ่มต้นให้ฟังก่อน หลังจากนั้นจึงให้เขาหัดอ่านด้วยตัวเอง ความอยากรู้ในเรื่องราวของหนังสือจะฝึกนิสัยการอ่านของเด็กไปโดยที่เขาไม่รู้ตัว

สุดท้าย... ค่อยๆ เฝ้าดูและให้เวลากับเขา คอยปลูกฝังให้เขาเรียนรู้ที่จะรักการอ่านไปเรื่อยๆ เริ่มตั้งแต่เขายังเล็กๆ และเมื่อโตขึ้นเขาก็จะกลายเป็น "หนอนหนังสือ" ตัวยงไปในที่สุด

เรียบเรียง / ออกแบบ ชลลดา ประมูลสย์นนท์ เจ้าหน้าที่ธุรการห้องสมุด
แหล่งข้อมูล วารสาร "หมอฟัน" ปีที่ ๑๑ และ www.magickidschool.com